

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ & QUẢN TRỊ KINH DOANH**

NGÔ XUÂN ĐIỂN

**PHÁT TRIỂN KINH TẾ HỢP TÁC
TRONG NÔNG NGHIỆP TRÊN ĐỊA BÀN
HUYỆN ĐỊNH HÓA, TỈNH THÁI NGUYÊN**

**LUẬN VĂN THẠC SĨ THEO ĐỊNH HƯỚNG ỨNG DỤNG
NGÀNH: KINH TẾ NÔNG NGHIỆP**

THÁI NGUYÊN - 2019

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ & QUẢN TRỊ KINH DOANH**

NGÔ XUÂN ĐIỂN

**PHÁT TRIỂN KINH TẾ HỢP TÁC
TRONG NÔNG NGHIỆP TRÊN ĐỊA BÀN
HUYỆN ĐỊNH HÓA, TỈNH THÁI NGUYÊN**

Ngành: Kinh tế nông nghiệp

Mã số: 8.62.01.15

LUẬN VĂN THẠC SĨ THEO ĐỊNH HƯỚNG ỨNG DỤNG

Người hướng dẫn khoa học: TS. Bùi Đình Hòa

THÁI NGUYÊN - 2019

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan rằng, đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Những số liệu, thông tin và kết quả nghiên cứu trong luận văn là trung thực và chưa được sử dụng để bảo vệ bất cứ một luận văn nào. Mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn này đã được cảm ơn và các thông tin trích dẫn trong luận văn đều đã được ghi rõ nguồn gốc.

Thái Nguyên, tháng 11 năm 2018

Tác giả

Ngô Xuân Điền

LỜI CẢM ƠN

Trong quá trình thực hiện đề tài: “*Phát triển kinh tế hợp tác trong nông nghiệp trên địa bàn huyện Định Hóa, tỉnh Thái Nguyên*”, tôi đã nhận được sự hướng dẫn, giúp đỡ, động viên của nhiều cá nhân và tập thể. Tôi xin được bày tỏ sự cảm ơn sâu sắc nhất tới tất cả các cá nhân và tập thể đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi trong học tập và nghiên cứu.

Tôi xin trân trọng cảm ơn Ban Giám hiệu, Phòng Đào tạo, các khoa, phòng của Trường Đại học Kinh tế và Quản trị kinh doanh - Đại học Thái Nguyên đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi về mọi mặt trong quá trình học tập và hoàn thành luận văn này.

Tôi xin trân trọng cảm ơn sự giúp đỡ tận tình của giáo viên hướng dẫn **TS. Bùi Đình Hòa**.

Tôi xin cảm ơn sự giúp đỡ, đóng góp nhiều ý kiến quý báu của các nhà khoa học, các thầy, cô giáo trong Trường Đại học Kinh tế và Quản trị Kinh doanh - Đại học Thái Nguyên.

Trong quá trình thực hiện đề tài, tôi còn được sự giúp đỡ và cộng tác của các đồng chí tại các địa điểm nghiên cứu, tôi xin chân thành cảm ơn các bạn bè, đồng nghiệp và gia đình đã tạo điều kiện mọi mặt để tôi hoàn thành nghiên cứu này.

Tôi xin bày tỏ sự cảm ơn sâu sắc đối với mọi sự giúp đỡ quý báu đó.

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	vii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	3
4. Đóng góp của đề tài.....	3
5. Kết cấu của luận văn	4
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ PHÁT TRIỂN KINH TẾ HỢP TÁC TRONG NÔNG NGHIỆP	5
1.1. Cơ sở lý luận về phát triển kinh tế hợp tác trong nông nghiệp.....	5
1.1.1. Một số khái niệm liên quan.....	5
1.1.2. Các hình thức kinh tế hợp tác trong nông nghiệp	7
1.1.3. Sự cần thiết phải phát triển kinh tế hợp tác trong nông nghiệp.....	12
1.1.4. Nội dung phát triển kinh tế hợp tác trong nông nghiệp.....	15
1.1.5. Các yếu tố ảnh hưởng đến phát triển kinh tế hợp tác trong nông nghiệp.....	16
1.2. Cơ sở thực tiễn về phát triển kinh tế hợp tác trong nông nghiệp.....	19
1.2.1. Kinh nghiệm phát triển kinh tế hợp tác trong nông nghiệp của một số địa phương trong nước	19
1.2.2. Bài học kinh nghiệm đối với huyện Định Hóa, tỉnh Thái Nguyên	26
Chương 2: PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	28
2.1. Câu hỏi nghiên cứu	28
2.2. Phương pháp nghiên cứu.....	28

2.2.1. Phương pháp thu thập thông tin	28
2.2.2. Phương pháp tổng hợp thông tin.....	29
2.2.3. Phương pháp phân tích thông tin	30
2.3. Các chỉ tiêu nghiên cứu.....	31
Chương 3: THỰC TRẠNG PHÁT TRIỂN KINH TẾ HỢP TÁC TRONG NÔNG NGHIỆP TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN ĐỊNH HÓA, TỈNH THÁI NGUYÊN	33
3.1. Khái quát về huyện Định Hóa, tỉnh Thái Nguyên	33
3.1.1. Điều kiện tự nhiên.....	33
3.1.2. Điều kiện kinh tế - xã hội.....	37
3.1.3. Đánh giá chung về huyện Định Hóa, tỉnh Thái Nguyên.....	41
3.2. Thực trạng phát triển kinh tế hợp tác trong nông nghiệp trên địa bàn huyện Định Hóa, tỉnh Thái Nguyên	42
3.2.1. Thành lập Ban Chỉ đạo.....	42
3.2.2. Thực hiện tuyên truyền, triển khai chính sách phát triển kinh tế hợp tác....	44
3.2.3. Kết quả phát triển kinh tế hợp tác trên địa bàn huyện Định Hóa, tỉnh Thái Nguyên.....	46
3.3. Các yếu tố ảnh hưởng đến phát triển kinh tế hợp tác trong nông nghiệp trên địa bàn huyện Định Hóa	64
3.3.1. Các yếu tố khách quan	64
3.3.2. Các yếu tố chủ quan	67
3.4. Đánh giá thực trạng phát triển kinh tế hợp tác trong nông nghiệp trên địa bàn huyện Định Hóa.....	68
3.4.1. Những kết quả đạt được	68
3.4.2. Một số hạn chế và nguyên nhân của hạn chế.....	70
Chương 4: MỘT SỐ GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN KINH TẾ HỢP TÁC TRONG NÔNG NGHIỆP TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN ĐỊNH HÓA, TỈNH THÁI NGUYÊN.....	74
4.1. Định hướng, mục tiêu phát triển kinh tế hợp tác trong nông nghiệp trên địa bàn huyện Định Hóa đến năm 2025.....	74

4.1.1. Định hướng phát triển kinh tế hợp tác trong nông nghiệp đến năm 2025...	74
4.1.2. Mục tiêu phát triển kinh tế hợp tác trong nông nghiệp đến năm 2025	74
4.2. Một số giải pháp nhằm phát triển kinh tế hợp tác trong nông nghiệp trên địa bàn huyện Định Hóa đến năm 2025.....	76
4.2.1. Giúp các hợp tác xã nông nghiệp tiếp cận thị trường, tiêu thụ sản phẩm ...	76
4.2.2. Tăng cường khả năng tiếp cận vốn vay cho các hợp tác xã nông nghiệp...	78
4.2.3. Đổi mới phương thức quản lý các hợp tác xã nông nghiệp	79
4.2.4. Tăng cường kiến thức, kỹ năng quản lý cho các cán bộ quản lý hợp tác xã nông nghiệp	81
4.2.5. Tăng cường công tác tuyên truyền về vị trí, vai trò của hợp tác xã kiểu mới.....	82
4.2.6. Nâng cao hiệu quả công tác tổ chức trong các hợp tác xã nông nghiệp	85
4.3. Một số kiến nghị	87
4.3.1. Đối với UBND tỉnh Thái Nguyên và các cơ quan chức năng của Tỉnh	87
4.3.2. Đối với UBND huyện Định Hóa.....	87
4.3.3. Kiến nghị với các cơ quan, phòng ban chuyên môn của huyện Định Hóa.....	87
KẾT LUẬN	88
TÀI LIỆU THAM KHẢO	90
PHỤ LỤC	92

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

ĐVT	: Đơn vị tính
HTX	: Hợp tác xã
UBND	: Ủy ban nhân dân

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 3.1: Hiện trạng sử dụng đất huyện Định Hóa năm 2017	35
Bảng 3.2: Số lượng hợp tác xã nông nghiệp trên địa bàn huyện Định Hóa giai đoạn 2015-2017	46
Bảng 3.3: Đặc điểm chung của các hợp tác xã nông nghiệp	48
Bảng 3.4: Trình độ của cán bộ quản lý hợp tác xã nông nghiệp.....	51
Bảng 3.5: Trình độ của các lao động làm việc trong hợp tác xã.....	53
Bảng 3.6: Vốn phục vụ sản xuất kinh doanh của các hợp tác xã.....	53
Bảng 3.7: Hỗ trợ từ các chính sách của Nhà nước cho hợp tác xã nông nghiệp	55
Bảng 3.8: Một số chỉ tiêu phản ánh kết quả kinh doanh của các hợp tác xã nông nghiệp năm 2017	60
Bảng 3.9: Khó khăn của các hợp tác xã nông nghiệp.....	62
Bảng 3.10: Nguyên nhân dẫn đến các hợp tác xã nông nghiệp dừng hoạt động, chờ giải thể	63
Bảng 3.11: Nguyên vọng của các hợp tác xã nông nghiệp	64
Biểu đồ 3.1: Số lượng hợp tác xã nông nghiệp trên địa bàn huyện Định Hóa giai đoạn 2015-2017	47

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Phát triển kinh tế hợp tác là một chủ trương xuyên suốt, nhất quán của Đảng, Nhà nước ta. Kinh tế hợp tác với nhiều hình thức hợp tác đa dạng, hoạt động trên nguyên tắc tự nguyện, tự chủ, tự chịu trách nhiệm và cùng có lợi; dựa trên tinh thần hợp tác, chia sẻ, mang lại lợi ích cho các thành viên và xã hội; không chỉ đóng góp vào tăng trưởng kinh tế mà còn có đóng góp quan trọng trong phát triển văn hóa, xã hội, bảo đảm an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội ở nông thôn. Với nhận thức như trên, để thực hiện chủ trương “Tái cơ cấu ngành nông nghiệp theo hướng nâng cao giá trị gia tăng và phát triển bền vững”, ngành Nông nghiệp xác định nhiệm vụ đổi mới, phát triển kinh tế hợp tác trong lĩnh vực nông nghiệp là nhiệm vụ trọng tâm để phát triển đa dạng các hình thức tổ chức hợp tác của nông dân nhằm thực hiện liên kết sản xuất theo hướng nâng cao giá trị gia tăng và phát triển bền vững.

Định Hoá là một huyện miền núi, nằm ở phía Tây Bắc tỉnh Thái Nguyên, cách thành phố Thái Nguyên 50km theo quốc lộ 3 và tỉnh lộ 268. Huyện nằm giữa vùng Việt Bắc là căn cứ địa cách mạng trong thời kỳ kháng chiến chống Pháp. Huyện có vị trí tiếp giáp như sau: phía Bắc giáp huyện Chợ Đồn (tỉnh Bắc Kạn); phía Đông giáp huyện Chợ Mới (tỉnh Bắc Kạn); phía Nam giáp huyện Đại Từ và huyện Phú Lương (tỉnh Thái Nguyên); phía Tây giáp huyện Sơn Dương (tỉnh Tuyên Quang). Thời gian qua, được sự quan tâm của Cấp ủy, Chính quyền, các tổ chức đoàn thể nên các loại hình kinh tế hợp tác trong nông nghiệp trên địa bàn huyện đã có những chuyển biến rõ rệt. Nhiều hợp tác xã, tổ hợp tác đã phát triển đa dạng ngành nghề kinh doanh, giải quyết được việc làm, tăng thu nhập cho xã viên. Các loại hình kinh tế hợp tác phát triển phong phú, đa dạng theo nhu cầu liên kết. Ngày càng nhiều hợp tác xã sản xuất chế biến sản phẩm nông nghiệp theo hướng phát triển bền vững. Tuy nhiên bên cạnh đó, việc phát triển các loại hình kinh tế hợp tác trong nông nghiệp vẫn còn một số tồn tại như: một số cơ chế chính